

Kamer van
volksvertegenwoordigers

Rechterlijke Macht Organisatie

△₁ Elke rechtbank is slechts bevoegd voor een bepaald grondgebied (territorialiteitsprincipe). De gerechtelijke verdeling van het Belgisch grondgebied ziet er als volgt uit:

- 187 kantons (vredegerechten);
- 27 gerechtelijke arrondissementen (rechtbanken van eerste aanleg, rechtbanken van koophandel, arbeidsrechtbanken);
- 32 politierechtbanken;
- assisenhoven georganiseerd op provinciale basis;
- vijf rechtsgebieden met hoven van beroep (artikel 156 Grondwet):
 - * het Hof van Beroep te Brussel is bevoegd voor de provincies Vlaams-Brabant en Waals-Brabant en het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.
 - * het Hof van Beroep van Gent voor de provincies Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen.
 - * het Hof van Beroep van Antwerpen voor de provincies Antwerpen en Limburg.
 - * het Hof van Beroep van Luik voor de provincies Luik, Namen en Luxemburg.
 - * het Hof van Beroep van Bergen voor de provincie Henegouwen.
- er is één Hof van Cassatie, bevoegd voor het ganse Belgische grondgebied (artikel 147 Grondwet).

△₂ De uitspraken van lagere rechtscolleges worden “vonnissen” genoemd. De magistraten zijn “rechters”.

△₃ Hoven vellen “arresten”. De magistraten zijn “raadsheeren”.

△₄ De vrederechters doen uitspraak over burgerlijke en handelsgeschillen tot een bepaald bedrag. Voor bepaalde aangelegenheden, zoals bijvoorbeeld huurgeschillen, ont-eigeningen, ... is de vrederechter altijd bevoegd, ongeacht het bedrag van het geding.

△₅ De rechtbanken van eerste aanleg doen uitspraak over de burgerlijke en handelsgeschillen die de bevoegdheid van de vrederechter overtreffen. Zij doen eveneens uitspraak,

in hoger beroep, over beslissingen van de vrederechter met betrekking tot burgerlijke geschillen.

△₆ De rechtbanken van koophandel doen uitspraak over de handelsgeschillen die de bevoegdheid van de vrederechter overtreffen. Zij doen eveneens uitspraak, in hoger beroep, over beslissingen van de vrederechter met betrekking tot handelsgeschillen.

△₇ Bij de strafrechtscolleges wordt de bevoegdheid bepaald op basis van de aard van het misdrijf:

- * de politierechtbank oordeelt over «overtredingen» (kleine overtredingen); de politierechtbanken doen uitspraak over vragen tot schadevergoeding ten gevolge van een verkeersongeval, ongeacht het bedrag.
- * de correctionele rechtbank oordeelt over «wanbedrijven» (een tussencategorie van overtredingen);
- * het hof van assisen oordeelt over «misdaden» (de zwaarste overtredingen), en ook over politieke en persmisdrijven, met uitzondering van persmisdrijven die ingegeven zijn door racisme of xenofobie. Misdaden worden ook vaak door de correctionele rechtbanken behandeld. De kwalificatie van een misdrijf gebeurt door de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling. Deze kunnen misdaden “correctionaliseren”, d.w.z. verwijzen naar de correctionele rechtbank in plaats van het assisenhof.

△₈ De jeugdrechtbank is een afdeling van de rechtbank van eerste aanleg en is bevoegd voor de meeste burgerlijke en strafzaken in verband met minderjarigen.

△₉ Het hof van assisen oordeelt “in eerste en laatste aanleg”. Tegen de beslissingen van het hof is m.a.w. geen beroep mogelijk.

△₁₀ Het Hof van Cassatie oordeelt enkel “in rechte” en niet “in feite”. Het gaat m.a.w. enkel na of de wet juist werd geïnterpreteerd en toegepast en of er geen procedurefouten werden begaan. Het Hof doet nooit uitspraak over de grond van de zaak. Het is dus geen “hoger beroep”, vermits de zaak niet volledig wordt herbekeken.

